

Herzieningsproces bijna afgerond

Vernieuwde Drinkwaterrichtlijn lijkt een verbetering

Op 18 december 2019 hebben de Raad van de Europese Unie en het Europees Parlement, na vijf intensieve onderhandelingsronden, een politiek akkoord bereikt over de herziening van de meer dan 20 jaar oude Drinkwaterrichtlijn 98/83/EG. De tekst moet nog wel formeel worden goedgekeurd.

De Nederlandse drinkwatersector heeft dit herzieningsproces de afgelopen jaren vanaf het allereerste begin tot de laatste onderhandelingen intensief gevolgd en nauw contact onderhouden met beleidsmakers. Zo legde EP-rapporteur Michel Dantin in mei 2018 op uitnodiging van Vewin een werkbezoek af bij Dunea, ter voorbereiding op zijn rapport.

De tekst moet nog op technische en juridische punten worden gecheckt en bijgewerkt, voordat de Raad en het Europees Parlement de nieuwe richtlijn later dit voorjaar formeel kunnen goedkeuren. Op de meeste punten is nu wel bekend welke verplichtingen de nieuwe richtlijn oplegt aan de lidstaten, drinkwaterbedrijven en andere partijen in de drinkwaterketen. Ook is nu duidelijk in hoeverre de richtlijn zal kunnen bijdragen aan een duurzame borging van de kwaliteit van het drinkwater in Europa.

Nieuwe elementen

De voorlopige tekst van de nieuwe Drinkwaterrichtlijn die er nu na het politieke akkoord tussen Raad en Europees Parlement ligt, kent enkele nieuwe elementen:

- herziening van enkele drinkwaternormen, waaronder de aanscherping van de norm voor lood van 10 naar 5 microgram/liter, te bereiken binnen maximaal 15 jaar;
- een aantal nieuwe normen: legionella, bisfenol A, chlooraat, chloriet, haloazijnzuren, microcystin-LR, niet-relevante metaboliëten van gewasbeschermingsmiddelen, PFAS en uranium;
- introductie van een zogenaemde watchlist voor opkomende stoffen met een meetverplichting en richtwaarde voor het nemen van actie. Op dit punt komt er nog een uitvoeringsbesluit. In ieder geval betreft dit microplastics en enkele hormoonverstorende stoffen;
- het in kaart brengen van lekverliezen en het nemen van maatregelen indien deze verliezen groter zijn dan een Europese drempelwaarde. Deze waarde moet de Europese Commissie in een uitvoeringsbesluit gaan opstellen op basis van rapportages van de lidstaten. Door de zeer lage lekverliezen zal deze bepaling in Nederland waarschijnlijk geen praktische betekenis hebben;
- vereisten met betrekking tot een systematische benadering van het opsporen en beheersen van risico's van bron tot kraan, waarbij een drietal onderdelen wordt onderscheiden: de drinkwaterbronnen (in afstemming met de Kaderrichtlijn Water), de drinkwaterproductie en -distributie, en de drinkwaterinstallatie tussen punt van levering en de kraan;
- hygiënische eisen ten aanzien van materialen, producten en chemicaliën die in contact komen met drinkwater als basis voor Europese harmonisatie. Nederland heeft hier samen met Duitsland, Frankrijk en Groot-Brittannië jarenlang voor gepleit en ook concreet aan gewerkt. De drinkwatersector heeft zich hierbij aangesloten en heeft in Brussel tijdens de REFIT en het herzieningsproces een actieve en geslaagde lobby gevoerd. De nieuwe Drinkwaterrichtlijn neemt de resultaten van deze samenwerking over. De Commissie zal de details uitwerken in een aantal uitvoeringsbesluiten.

Extra doel

De oorspronkelijke doelstelling van de richtlijn is het beschermen van de volksgezondheid tegen de schadelijke gevolgen van veront-

reiniging van voor menselijke consumptie bestemd water. Dit doel is nu uitgebreid met het verbeteren van toegang tot drinkwatervoorziening. Dit wordt ingevuld met een inspanningsverplichting voor lidstaten om maatregelen te nemen om de toegang tot de drinkwatervoorziening te verbeteren (met name voor kwetsbare groepen) en het gebruik van kraanwater binnens- en buitenshuis te bevorderen. Voor Nederland lijken hier geen nieuwe maatregelen uit voort te vloeien.

Informatieplicht uitgebreid

Verder wordt de informatieplicht aan consumenten uitgebreid. Naast informatie over de drinkwaterkwaliteit moeten lidstaten ervoor zorgen dat consumenten informatie ontvangen over zuiveringsmethoden, drinkwatertarieven, verbruik, waterbesparingsmogelijkheden, lekverliezen, efficiency, eigendom en klachten. Deze onderwerpen vallen deels buiten de reikwijdte van de richtlijn, maar zijn onderdeel van het politieke antwoord op het burgerinitiatief Right2Water en de publieke consultatie.

Stap in goede richting, maar uitwerking nodig

De wijziging van de Drinkwaterrichtlijn lijkt een verbetering ten opzichte van de huidige versie uit 1998. Het onderhandelingsresultaat komt op belangrijke punten tegemoet aan de wensen van de Nederlandse drinkwatersector en aan de kritiek op het oorspronkelijke voorstel. Grote winstpunten zijn de verbeterde afstemming met de Kaderrichtlijn Water en het vastleggen van minimumvereisten voor materialen, producten en chemicaliën die in contact komen met drinkwater.

Een eindoordeel is pas mogelijk wanneer de tekst voor de richtlijn later dit jaar officieel wordt gepubliceerd. Het succes van de richtlijn zal afhangen van de verschillende uitvoeringsbesluiten die de komende jaren door de Europese Commissie moeten worden opgesteld, en van de omzetting in nationale wetgeving en de uiteindelijke implementatie van de nieuwe richtlijn in de praktijk. Vewin zal dit proces nauwgezet volgen en daarbij kennis en ervaring inbrengen vanuit de drinkwatersector.

Vewin prioriteiten tijdens herziening Drinkwaterrichtlijn

- Een duidelijke link in de richtlijn met art. 7 uit de Kaderrichtlijn Water is een belangrijke voorwaarde om de bescherming van drinkwaterbronnen verder te verbeteren.
- Neem een toetsingskader op in de richtlijn om de regelgeving voor materialen en chemicaliën, die in contact komen met drinkwater, EU-breed te harmoniseren.
- Zorg voor duidelijkheid rond de verdeling van verantwoordelijkheden bij de toepassing van de risicobenadering uit de richtlijn, en houd hierbij ruimte voor nadere invulling door lidstaten.
- Focus de informatievoorziening richting consumenten op waterkwaliteit en bescherming van de volksgezondheid. De verantwoordelijkheid voor het delen van informatie over de drinkwaterkwaliteit moet bij de drinkwaterbedrijven liggen.